

OBSAH

1. ÚVOD DO ETIKY	8
1. 1 DENOMINACE ETICKÝCH POJMŮ	9
1.1.1 ETIKA	9
1.1.2 MORÁLKA	12
1.1.3 LÉKAŘSKÁ ETIKA	14
1.1.4 ZDRAVOTNICKÁ (A OŠETŘOVATELSKÁ) ETIKA	14
1. 2 PŘEHLED VÝVOJE ETICKÉHO MYŠLENÍ	15
1. 2.1. MORÁLNÍ HODNOTY VÝCHODU	16
1.2.2. ANTIKA	18
1.2.3. ETICKÉ MYŠLENÍ VE STŘEDOVĚKU	20
1.2.4. ETIKA NOVOVĚKU	22
1.2.4.1 Etické teorie 19. a 20. století a jejich představitelé. .	25
1.3 VÝCHODISKA ETICKÝCH PŘÍSTUPŮ VE ZDRAVOTNICTVÍ	26
1.3.1 ETICKÉ PŘEDPOROZUMĚNÍ	27
1.3.2 HISTORICKÉ KOŘENY LÉKAŘSKÉ ETIKY	29
1.3.3 NÁBOŽENSKÉ PRINCIPY	34
1.3.3.1 Judaismus	34
1.3.3.2 Křesťanství	36
1.3.3.3 Protestantismus	38
1.3.4 SOUČASNÉ ETICKÉ PRINCIPY	39
1.4 ETICKÁ DILEMATA A PROBLÉMY VE ZDRAVOTNICTVÍ ...	47
Literatura ke kapitole 1	51
2. ETIKA ZDRAVOTNICKÉHO MANAGEMENTU	56
2.1 APLIKOVANÁ ETIKA	57
2.1.1 PROFESNÍ ETIKA	61
2.2 ETICKÉ KODEXY	63
2.2.1 TVORBA ETICKÉHO KODEXU	63
2.2.2 ETICKÉ KODEXY VE ZDRAVOTNICTVÍ	65
2.2.2.1 Mezinárodní etické kodexy	65
2.2.2.2 Národní etické kodexy	69
2.3 MANAŽERSKÁ ETIKA (VE ZDRAVOTNICTVÍ)	71

2.3.1 MANAŽER A ETIKA	73
2.3.2 ETICKÉ ROZHODOVÁNÍ	76
2.3.1.1 Rozhodovací proces a jeho bariéry	78
2.4 ALOKACE ZDROJŮ	83
2.4.1 PRINCIPY SPRAVEDLNOSTI	84
2.4.2 SOLIDARITA A SUBSIDIARITA VE ZDRAVOTNICKÉ PÉČI	94
2.4.2.1 Zdraví, nemoc a invalidita jako sociální událost	99
Literatura ke kapitole 2	104
3. KULTURA ORGANIZACE VE ZDRAVOTNICTVÍ	114
3.1 KULTURA JAKO ZÁKLAD LIDSKÉHO SOUŽITÍ	116
3.1.1 KULTURA JAKO ZPŮSOB VYTVÁŘENÍ A UDRŽOVÁNÍ HODNOT	116
3.1.2 KULTURA JAKO ZÁKLAD PRO VZORCE JEDNÁNÍ	118
3.1.3 VÝVOJ A VYSVĚTLENÍ POJMU KULTURA	120
3.1.3.1 Sociologické pojetí a vymezení kultury	121
3.1.3.2 Kulturní a sociální antropologie	122
3.1.3.3 Metody výzkumu sociální a kulturní antropologie	123
3.1.4 VÝZNAM KULTURY	124
3.1.4.1 Regulativní úloha kultury	125
3.1.5 KULTURNÍ POJMOSLOVÍ	127
3.1.5.1 Procesy vrůstání do kultury	127
3.1.5.2 Vztahy ve společnosti jako součást kultury	128
3.1.5.3 Rozmanitost kultur	130
3.2. UNIVERZÁLNÍ KONCEPCE ORGANIZAČNÍ KULTURY	131
3.2.1 VÝVOJ A DEFINICE ORGANIZAČNÍ KULTURY	132
3.2.1.1 Teoretická východiska organizační kultury	132
3.2.1.2 Definice organizační kultury	134
3.2.2 VÝZNAM A FUNKCE ORGANIZAČNÍ KULTURY	136
3.2.4 STRUKTURA ORGANIZAČNÍ KULTURY	139
3.2.5 TYPY ORGANIZAČNÍ KULTURY	143
3.2.6 PROBLEMATIKA SYMBOLIKY V KULTUŘE ORGANIZACE	145
3.2.7 MOŽNOSTI POZNÁVÁNÍ ORGANIZAČNÍ KULTURY	148
3.2.7.1 Popis organizační kultury	149

3.2.7.2	Analýzy organizační kultury	150
3.2.7.3	Normativní možnosti organizační kultury	156
3.2.8	MOŽNOSTI OVLIVŇOVÁNÍ KULTURY ORGANIZACE	156
3.2.8.1	Podpora a udržování organizační kultury	159
3.2.8.2	Změna organizační kultury	160
3.3.	SPECIFIKA ORGANIZAČNÍ KULTURY VE ZDRAVOTNICTVÍ	161
3.3.1	SPECIFICKÉ POSLÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ	165
3.3.1.1	Hodnoty ve zdravotnictví	166
3.3.1.2	Cíle zdravotnictví a hledání nových priorit	168
3.3.2	SPECIFIKA POMÁHAJÍCÍCH PROFESÍ	174
3.3.2.1	Obecná problematika pomáhajících profesí	174
3.3.2.2	Status a role zdravotnických pracovníků	176
3.3.2.3	Gender problematika ve zdravotnictví	189
3.3.3	SPECIFIKA ROZSAHU ČINNOSTI	192
3.3.3.1	Medicinalizace a medikalizace života	193
3.3.3.2	Krize, bolest, nemoc a smrt	195
3.3.4	SPECIFIKA OBJEKTU ČINNOSTI	202
3.3.4.1	Osobnost pacienta	202
3.3.4.2	Pozice a role pacienta	205
3.3.4.3	Kultura „bezpečné zdravotnické péče“	212
	Literatura ke kapitole 3	220
	Slovníček cizích pojmů	239